

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 32/14

V Luxembourg, 12. marca 2014

Sodbi v zadevah C-456/12 in C-457/12
O., B., S. in G. proti Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

Sodišče pojasnilo pravila v zvezi s pravico državljanov tretje države, ki so družinski člani državljana Unije, do prebivanja v državi članici izvora državljana Unije

Direktiva 2004/38/ES državljanom Unije in njihovim družinskim članom daje pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic.¹ V zvezi s tem je nizozemski Raad van State (državni svet) z dvema različnima predlogoma za sprejetje predhodne odločbe Sodišču predložil štiri zadeve v zvezi z zavrnitvijo nizozemskih organov, da državljanu tretje države, ki je družinski član državljana Unije, nizozemskega državljana, dodelijo pravico do prebivanja.

Zadeva C-456/12: položaj O. in B.

Zadeva C-456/12 se nanaša na zavrnitev dodelitve pravice do prebivanja v primeru, v katerem se državljan Unije vrne v državo članico, katere državljanstvo ima, potem ko je z zadevnim družinskim članom za krajši čas prebival v drugi državi članici.

O., nigerijski državljan, je leta 2006 sklenil zakonsko zvezo z nizozemsko državljanjo in med letom 2007 in aprilom 2010 živel v Španiji. V tem obdobju je žena O. s svojim možem dva meseca prebivala v Španiji in je svoje počitnice redno preživljala z njim v tej državi.

B., maroški državljan, je od leta 2002 na Nizozemskem prebival s svojo partnerko, ki ima nizozemsko državljanstvo. Leta 2005 se je naselil v Belgiji v stanovanju, ki ga je imela v najemu njegova partnerka. Ta je vsak konec tedna preživela z B. v Belgiji. Aprila 2007 se je B. vrnil v Maroko, julija 2007 pa se je z zadevno nizozemsko državljanjo poročil.

Ker sta O. in B. družinska člana državljanov Unije, se predložitveno sodišče sprašuje, ali pravo Unije, zlasti člen 21 PDEU in Direktiva 2004/38, tem državljanom tretje države daje pravico do prebivanja v državi članici, katere državljanstvo imajo zadevni državljani Unije.

Sodišče je najprej opozorilo, da člen 21 PDEU in Direktiva 2004/38 državljanom tretjih držav ne dajeta neodvisne pravice do prebivanja. Morebitne pravice do prebivanja, dodeljene tem državljanom, so pravice, ki so izvedene iz uresničevanja pravice do prostega gibanja državljana Unije.

Nato je ugotovilo, da Direktiva 2004/38 ne daje nikakršne izvedene pravice do prebivanja državljanu tretje države, družinskemu članu državljana Unije, ki prebiva v državi članici, katere državljanstvo ima. Direktiva 2004/38 se namreč uporablja, le če se državljan Unije preseli ali prebiva v državi članici, ki ni tista, katere državljanstvo ima.

Glede vprašanja, ali člen 21 PDEU daje tako izvedeno pravico do prebivanja, Sodišče pojasnjuje, da lahko zavrnitev priznanja izvedene pravice do prebivanja družinskemu članu državljana Unije, državljanu tretje države, posega v pravico do prostega gibanja navedenega državljana Unije, ki jo zagotavlja ta določba Pogodbe. Državljan Unije bi namreč težko zapustil svojo državo članico izvora, če ne bi imel zagotovila, da lahko ob vrnitvi v to državo članico nadaljuje družinsko življenje,

¹ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46) in popravka (UL L 229, str. 35 in UL 2005, L 197, str. 34).

ki ga je razvil ali utrdil v drugi državi članici. Vendar se taka ovira pojavi, le kadar je prebivanje v državi članici gostiteljici učinkovito, to pomeni, kadar je v skladu z določbami Direktive 2004/38 v zvezi s pravico do prebivanja za več kot tri mesece.

Iz tega izhaja, da se za polni učinek člena 21 PDEU zahteva, kadar je državljani Unije v skladu z določbami Direktive 2004/38 v zvezi s pravico do prebivanja za več kot tri mesece in ob njihovem upoštevanju učinkovito prebival v drugi državi članici in kadar se je družinsko življenje zato razvilo in utrdilo v tej državi, da se družinsko življenje v državi članici gostiteljici lahko nadaljuje, kadar se državljani Unije vrne v državo izvora. To pomeni, da je treba v takem primeru priznati izvedeno pravico do prebivanja družinskemu članu, državljanu tretje države.

Pogoji za dodelitev te izvedene pravice do prebivanja na podlagi člena 21 PDEU načeloma ne bi smeli biti strožji od tistih, ki jih Direktiva 2004/38 določa za dodelitev izvedene pravice do prebivanja državljanu tretje države, družinskemu članu državljana Unije, ki je svojo pravico do prostega gibanja uresničeval tako, da se je nastanil v državi članici, ki ni tista, katere državljanstvo ima. Tudi če Direktiva 2004/38 ne zajema primera vrnitve državljana Unije v državo članico, katere državljanstvo ima, jo je namreč treba uporabiti po analogiji, saj je tudi v tem primeru državljani Unije referenčna oseba za to, da bi lahko državljani tretje države, ki je družinski član tega državljana Unije, pridobil izvedeno pravico do prebivanja.

Glede vprašanja, ali lahko družinski član, državljani tretje države, ob vrnitvi državljana Unije v svojo državo članico izvora, pridobi izvedeno pravico do prebivanja s kumulativnim učinkom več kratkotrajnih prebivanj v državi članici gostiteljici, Sodišče opozarja, da se lahko izvedena pravica do prebivanja ob vrnitvi pridobi le s prebivanjem, ki je v skladu z določbami Direktive 2004/38 v zvezi s prebivanjem za več kot tri mesece. Poudarja, da tega pogoja ne izpolnjujejo, tudi če se kratkotrajna prebivanja (kot so konci tedna ali počitnice v državi članici, ki ni tista, katere državljanstvo ima državljani Unije) upoštevajo skupaj.

Sodišče poleg tega poudarja, da je B. postal družinski član državljana Unije po prebivanju njegove partnerke v državi članici gostiteljici. Državljan tretje države, ki pa ni bil družinski član državljana Unije, vsaj v delu svojega prebivanja v državi članici gostiteljici, v tej državi članici ni mogel imeti izvedene pravice do prebivanja na podlagi Direktive 2004/38. V teh okoliščinah se tuji državljani ne more sklicevati na člen 21 PDEU, da bi ob vrnitvi državljana Unije v državo članico, katere državljanstvo ima, pridobil izvedeno pravico do prebivanja.

Sodišče je na podlagi navedenega odločilo, da se v položaju, v katerem je državljani Unije v skladu z določbami Direktive 2004/38 v zvezi s pravico do prebivanja za več kot tri mesece in ob njihovem upoštevanju z državljanom tretje države razvil ali utrdil družinsko življenje med učinkovitim prebivanjem v državi članici, ki ni tista, katere državljanstvo ima, določbe te direktive uporabijo po analogiji, če se navedeni državljani Unije z zadevnim družinskim članom vrne v državo članico izvora.

Zadeva C-457/12: položaj S. in G.

Tako kot zadeva C-456/12 se tudi zadeva C-457/12 nanaša na zavrnitev nizozemskih organov, da družinskemu članu nizozemskih državljanov dodelijo pravico do prebivanja. Vendar zadevni državljani Unije drugače kakor v zadevi C-456/12 niso prebivali z družinskim članom svoje družine v državi članici, ki ni tista, katere državljanstvo imajo.

S. ima ukrajinsko državljanstvo. Prebivati bi želela prek svojega zeta, ki ima nizozemsko državljanstvo. S. trdi, da skrbi za svojega vnuka. Njen zet prebiva na Nizozemskem, vendar v okviru svoje zaposlitve pri nizozemskem delodajalcu vsaj enkrat tedensko potuje v Belgijo.

G., perujska državljanka, je leta 2009 sklenila zakonsko zvezo z nizozemskim državljanom. Ta prebiva na Nizozemskem, vendar je zaposlen pri belgijskem podjetju. V okviru te zaposlitve se dnevno vozi iz Nizozemske v Belgijo in nazaj.

V teh okoliščinah želi Raad van State v bistvu izvedeti, ali pravo Unije državljanu tretje države, ki je družinski član državljana Unije, daje izvedeno pravico do prebivanja, če državljan Unije prebiva v državi članici, katere državljanstvo ima, vendar v okviru svoje poklicne dejavnosti redno potuje v drugo državo članico.

Sodišče je potrdilo, da v položajih iz zadeve C-457/12 državljani Unije spadajo na področje uporabe prostega gibanja delavcev, ki ga zagotavlja člen 45 PDEU. Vsak državljan Unije, ki na podlagi pogodbe o zaposlitvi svojo poklicno dejavnost opravlja v državi članici, ki ni tista, v kateri prebiva, namreč spada na področje uporabe te določbe.

Sodišče nato pojasnjuje, da lahko polni učinek pravice do prostega gibanja delavcev zahteva, da se izvedena pravica do prebivanja na podlagi člena 45 PDEU dodeli državljanu tretje države, ki je družinski član delavca, ki je državljan Unije, v državi članici, katere državljanstvo ima zadnjenavedeni.

Tako bo moralo predložitveno sodišče preveriti, ali je v vsakem posameznem položaju v zadevi C-457/12 dodelitev izvedene pravice do prebivanja zadevnemu državljanu tretje države, ki je družinski član državljana Unije, nujna, da se temu zagotovi učinkovito uresničevanje pravic, ki jih ima na podlagi člena 45 PDEU. Po mnenju Sodišča je lahko okoliščina, da zadevni državljan tretje države skrbi za otroka državljana Unije, upošteven dejavnik pri preučitvi, ali lahko zavrnitev dodelitve pravice do prebivanja temu državljanu tretje države zadevnega državljana Unije odvrča od učinkovitega uresničevanja pravic, ki jih ima na podlagi člena 45 PDEU. Vendar zgolj dejstvo, da je morda zaželeno, da državljan tretje države, ki je prednik zakonca državljana Unije, zagotavlja to skrb, ne zadostuje za ugotovitev tega odvrčanja.

Člen 45 PDEU torej družinskemu članu državljana Unije, ki je državljan tretje države, daje izvedeno pravico do prebivanja v državi članici, katere državljanstvo ima ta državljan Unije, kadar navedeni državljan v tej državi prebiva, vendar redno potuje v drugo državo članico kot delavec v smislu navedene določbe, če ima zavrnitev podelitve te pravice do prebivanja odvrčalni učinek na učinkovito uresničevanje pravic, ki jih ima zadevni delavec na podlagi člena 45 PDEU, kar mora preveriti nacionalno sodišče.

OPOZORILO: Vprašanje za predhodno odločanje omogoča sodiščem držav članic, da glede spora, ki jim je bil predložen v odločanje, vprašajo Sodišče o razlagi prava Unije ali pa mu predlagajo, da odloči o veljavnosti akta Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Naloga nacionalnega sodišča je odločiti o zadevi v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba enako zavezuje druga nacionalna sodišča, ki imajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

Celotno besedilo sodb ([C-456/12](#) in [C-457/12](#)) je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793